

Кононов Олег,
здобувач вищої освіти
спеціальності 073 «Менеджмент»
Науковий керівник: **Лаврук О.С.**
канд.екон.наук, доцент кафедри менеджменту,
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка,
м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА ВИРОБНИЦТВО, ЗАЙНЯТІСТЬ І ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ НАСЕЛЕННЯ

Інфляція є однією з найгостріших проблем сучасного розвитку економіки, яка негативно впливає на всі сторони життя суспільства, а саме: знецінення результатів праці та грошових заощаджень, зниження життєвого рівня населення, перешкоджання інвестиціям і економічному зростанню. Висока інфляція руйнує грошову систему, провокує витік національного капіталу за кордон, послаблює національну валюту, сприяє її витісненню у внутрішньому обігу іноземною валютою.

Інфляція — це стійке і відчутне зростання цін, яке виникло внаслідок того, що значна частина грошової маси виявилася не забезпеченою економічними благами. Емісія грошей може мати як інфляційний, так і не інфляційний характер [1]. Інфляція стосується подорожчання більшості товарів та послуг щоденного або загального користування, таких як їжа, одяг, житло, відпочинок, транспорт, споживчі товари тощо. Інфляція свідчить про зниження купівельної спроможності одиниці валюти країни [2].

Найважливішими з внутрішніх причин інфляції є:

- диспропорційність, або незбалансованість державних витрат і доходів, що проявляється в дефіциті держбюджету;
- інфляційне зростання цін може відбуватись, якщо фінансування

інвестицій проводиться аналогічними методами. Особливо інфляційно небезпечними є інвестиції, пов'язані з мілітаризацією економіки. Так, непродуктивне використання національного доходу на воєнні цілі означає не тільки втрату національного багатства. Одночасно військові витрати створюють додатковий платоспроміжний попит, що веде до збільшення грошової маси без відповідного товарного покриття;

- інфляцію спричиняє зростання витрат на одиницю продукції. Що означає зменшення прибутків і обсягу продукції, який фірми готові запропонувати за даного рівня цін. Зменшується пропозиція товарів і послуг, і саме витрати спричиняють підвищення цін [5].

Між інфляцією та безробіттям існує обернений зв'язок, який виражає крива Філіпса (рис.1). Із наближенням національної економіки до рівня повної зайнятості на ринку праці виникають слабину та структурні проблеми. Річ у тім, що національний ринок праці містить велику кількість індивідуальних ринків праці, які відрізняються один від одного і за структурою зайнятості, і за географічним розташуванням. У фазі піднесення повна зайнятість не досягається одночасно на кожному з ринків праці. Представники одних професій зайняті повністю, а серед представників інших професій ще багато безробітних. В одних регіонах країни рівень безробіття у фазі піднесення перевищує природний, тоді як в інших попит на окремі види праці не задовольняється. Це спричинює тут підвищення заробітної плати, що генерує зростання витрат і цін. Отже, ціни починають зростати ще до того, як національна економіка досягає повної зайнятості [1].

Інфляція, пов'язана зі зменшенням витрат, є результатом зростання цін, що діють за рахунок вхідних виробничих процесів. Коли надбавки до пропозиції грошей та кредитів спрямовуються на товарні чи інші ринки активів, і особливо, коли це супроводжується негативним економічним шоком для пропозиції ключових товарів, витрати на всі види проміжних товарів зростають. Ці розробки призводять до вищих витрат на готовий продукт або послугу і впливають на зростання споживчих цін. Наприклад, коли розширення

грошової маси створює спекулятивний бум цін на нафту, вартість енергії різного роду може зростати та сприяти зростанню споживчих цін, що відображається в різних показниках інфляції. Інфляція зменшує заощадження та формування капіталу. Це також відбиває підприємців від ризику, пов'язаного з виробництвом. Це негативно позначається на якості продукції. Ресурси відводяться від виробництва товарів першої необхідності для отримання прибутку. Інфляція стримує приплив іноземного капіталу, оскільки іноземні інвестиції стають менш вигідними через зростання собівартості продукції.

Негативні наслідки інфляції на виробництво є: неправильний розподіл ресурсів; зміни в системі транзакцій; зниження виробництва; падіння якості [3].

Інфляція вкрай негативно позначається на життєвому рівні, співвідношення номінальної та реальної заробітної плати трудящих. Їх заощадження і заробітки значно знецінюються. Стрімке підвищення цін на споживчі товари і послуги призводить до істотного уповільнення темпів зростання номінальної і падіння реальної заробітної плати. Частка приросту номінальної заробітної плати, «з'їдається» інфляцією, вельми зросла, а рівень реальної заробітної плати виявився «відкинутим» назад майже на десятиліття.

Загально визнано, що інфляція змушує мотиви до трудової діяльності, бо підриває можливості нормальної реалізації цінкових заробітків. Інфляція, особливо в умовах істотного зростання цін, підсилює соціальну диференціацію населення, розрив між «крайніми» групами одержувачів доходів. Негативний вплив інфляції полягає також і в тому, що вона обмежує можливості накопичення. Заощадження в ліквідній формі скорочуються, частково приймають натуральну форму (скупка нерухомості). Співвідношення між споживаної і збереженої частинами доходів зсувається в бік споживання. Випуск цінних паперів нерідко не досягає бажаної мети - «вилучити» гроші у населення [4].

Отже, інфляція – це тривале зростання рівня цін на товари і послуги, яке супроводжується зниженням спроможності людей щодо купівлі товарів чи послуг. Інфляція вносить певні зміни в економіку країни. Насамперед це зміни

у виробництві, адже знецінюються амортизаційні фонди, знижуються доходи підприємств, розриваються господарські зв'язки, активізується тіньова економіка, спекуляція, корупція. Інфляція є особливо небезпечною, оскільки ріст цін приводить до росту заробітної плати і відповідно ріст заробітної плати веде до зростання цін і тим самим розширюється інфляція. Крім того, знецінюються доходи населення, знижується його життєвий рівень.

Список використаних джерел

1. Круш П. В. Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. С.10
2. FERNANDO J. Inflation [Електронний ресурс]. 2020. Режим доступу до ресурсу: <https://www.investopedia.com/terms/i/inflation.asp> .
3. EFFECTS ON PRODUCTION [Електронний ресурс] –Режим доступу до ресурсу: <https://sites.google.com/somaiya.edu/inflation/effects-of-inflation/effects-on-production> .
4. Лаврук О.С. Формування системи інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві. Актуальні проблеми аграрної економіки: теорія, практика, стратегія: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 45-річчю економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2017. С. 186-189.
5. Остапенко Ю.М. Экономика труда: учебник. М.: ООО «Научно-издательский центр. ИНФРА-М», 2015. С.152
6. Сірко А. В. Економічна теорія. Політекономія [Текст] : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. С.258.